

2006 M. LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

TEKSTO INTERPRETACIJA

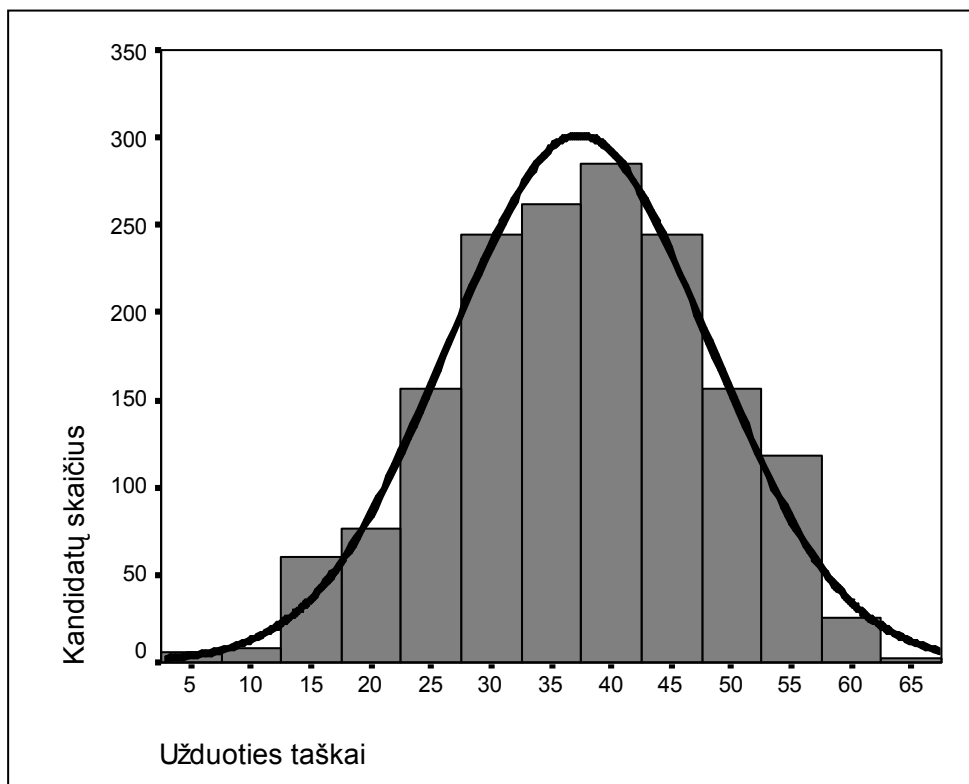
2006 m. gegužės 23 d. valstybinį lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzaminą laikė 1645 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai, kitų laidų abiturientai. Egzaminą ketino laikyti 1660 kandidatų, 15 iš jų į egzaminą neatvyko.

Pakartotinės sesijos metu valstybinį lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzaminą birželio 16 dieną laikė 10 kandidatų, 1 iš jų egzaminą neišlaikė.

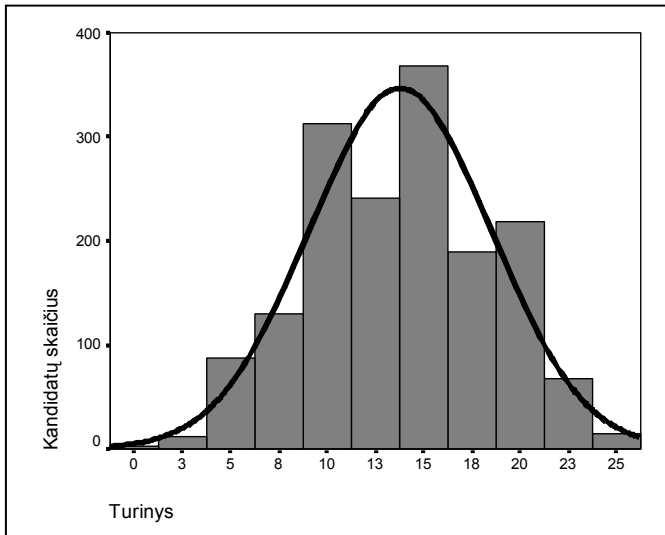
Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantys egzaminą kandidatai, – 66 taškai. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 21 taškas. Tai sudarė 31,8 proc. visų galimų taškų. Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino neišlaikė 7,1 proc. laikusiųjų.

Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino rezultatų vidurkis yra 37,30 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis (dispersija) – 10,90.

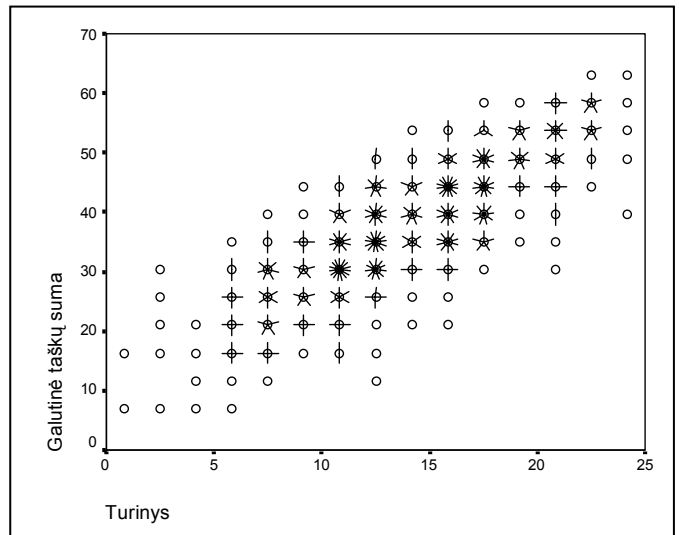
Lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzaminą laikusių kandidatų surinktų taškų pasiskirstymai pateikti 1, 2, 4 ir 6 diagramose. Turinio, raiškos ir raštingumo vertinimo taškų koreliacija su visa egzamino užduotimi pateikta 3, 5 ir 7 diagramose.

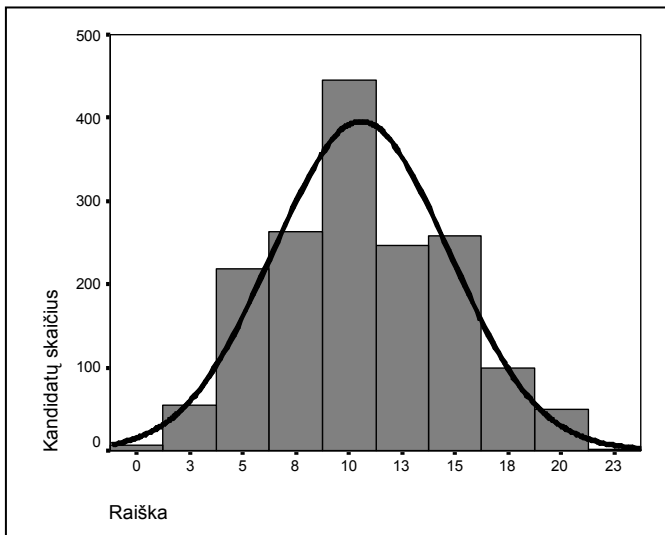
1 diagrama. Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzaminą laikusių kandidatų gautų taškų pasiskirstymas

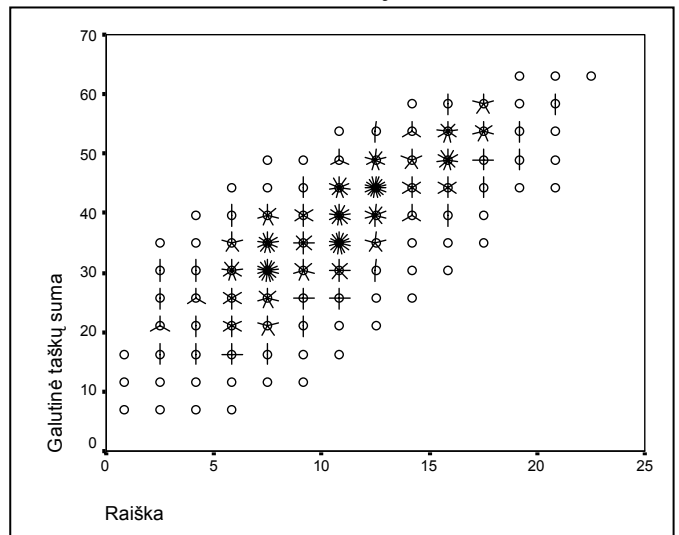
2 diagrama. Turinio vertinimo taškų pasiskirstymas

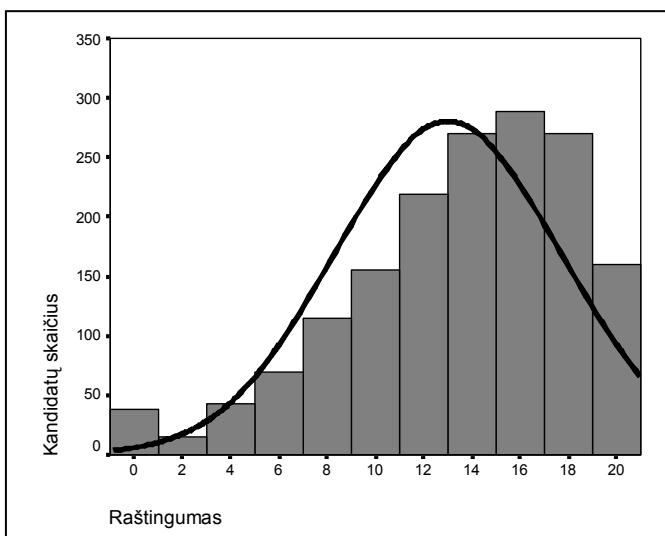
3 diagrama. Turinio vertinimo ir visos egzamino užduoties koreliacija

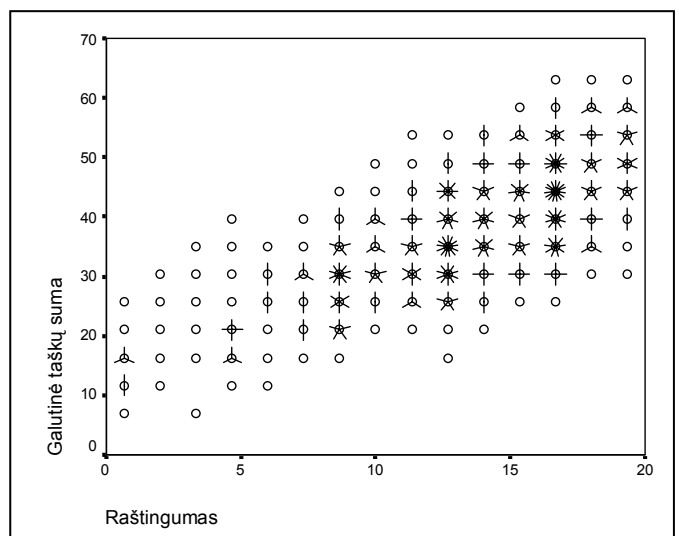
4 diagrama. Raiškos vertinimo taškų pasiskirstymas

5 diagrama. Raiškos vertinimo ir visos egzamino užduoties koreliacija

6 diagrama. Raštingumo vertinimo taškų pasiskirstymas

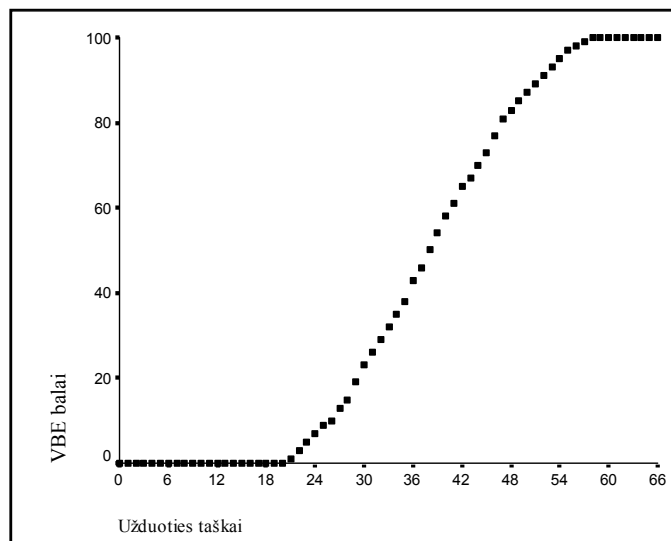

7 diagrama. Raštingumo vertinimo ir visos egzamino užduoties koreliacija

Lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos valstybinį brandos egzaminą laikė daugiau merginų nei vaikinių (merginų –90,1 proc., vaikinių –9,9 proc.). Merginų rezultatai truputį geresni nei vaikinių (merginų valstybinio brandos egzamino balų vidurkis yra 49,7, vaikinių – 38,9).

Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtbalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtbalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi kandidato brandos atestato priede kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimas. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt). Kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino balais santykis pateiktas 8 diagramoje.

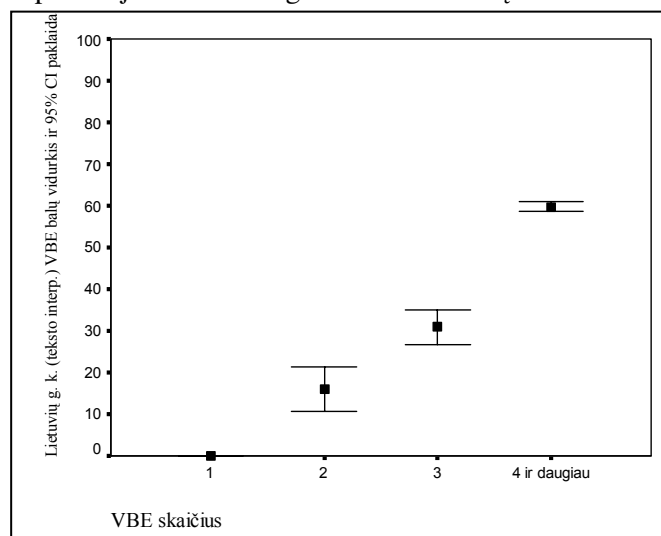

8 diagrama. Užduoties taškų ir VBE balų santykis

Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino darbus Vilniuje vertino 50 vertintojų – lietuvių gimtosios kalbos mokytojų, atvykusių iš įvairių Lietuvos miestų bei rajonų, ir universitetų dėstytojų. Kiekvienas egzamino darbas buvo įvertintas du kartus, vertinimams nesutapus – dar ir trečią kartą.

Iš daugiau kaip 1,5 tūkstančio kandidatų, laikusių lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzaminą, tik šį vieną valstybinį brandos egzaminą laikė 2 kandidatai. Kai kurie mokiniai laikė du (32) ar tris (95), o 1497 mokiniai – keturis ir daugiau valstybinių brandos egzaminų. Laikiusieji lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos valstybinį brandos egzaminą ir kitą valstybinį brandos egzaminą mokiniai rinkosi lietuvių gimtosios kalbos testą (1617), istoriją (1483), anglų kalbą (1296), matematiką (764), vokiečių kalbą (145), rusų kalbą (106), biologiją (76), prancūzų kalbą (69), fiziką (39), chemiją (38), lietuvių valstybinę kalbą (4).

9 diagramoje pateikta priklausomybė tarp laikytų valstybinių brandos egzaminų skaičiaus ir lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino rezultatų.

9 diagrama. Priklausomybė tarp laikytų valstybinių brandos egzaminų skaičiaus ir lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretacijos brandos egzamino rezultatų

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų laikusiųjų šį brandos egzaminą pasiekimais. Statistinei analizei atlikti atsitiktinai buvo atrinkta 400 kandidatų darbų. Toliau pateikiama egzamino užduoties statistinė analizė pagal vertinimo kriterijus.

2006 M. LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO TEKSTO INTERPRETACIJA

1 TEKSTAS

Šatrijos Ragana

SENAME DVARE

(ištrauka)

Nubudau ir nebegaliu užmigti. Kambaryje šilta ir trošku. Pro langinių mėnulių liejasi sidabrinės šviesos bangos, krisdamos baltais taškais ant grindų. Laikrodžio valgomajame muša dvylika. Žvilgterėjau į mamatės lovą, ir man rodos, kad mamatės joje nėra. Žiūriu atsidėjus – tikrai tuščia, nepaliesta. Kame mamatė? Tikriausiai vaikščioja patvenkinyje: juk tokia graži mėnesiena. Bet kodėl taip ilgai?

Gal ji labai liūdna... o gal net ir ašarų karolėliai rieda per jos mylimus skruostelius, kaip sekmadienį bažnyčioje per suplikacijas... Taip man sopa mamatės ašaros...

Ūmai galvoje švisterėjo man mintis eiti pas ją. Baisu... naktį, per tiek tamsių kambarių, visiems miegant. Bet noras vis auga – ilgas, baimingas: gal kas pikta nutiko mamatė? Gal įkrito į tvenkinį paslydus? Greičiau, greičiau pas ją!

Iššokau iš lovos, apsilvilkau jupele ir basa einu. Bijau neapsakomai, bet stengiuos nurimti. Tat pirmiausia žegnojuos, o paskui maštau, kad jau po vidurnakčio ir gaidys tikrai bus nugiedojęs, tai ir baidyklų viešpatavimas jau pasibaigęs. Svarbiausia - eiti pamažėliais, nes kai tik imsiu bėgti, – žinau iš prityrimo, – tuojau rodysis, kad kažkas mane veja ir jau jau grobia. Štai valgomasis jau laimingai išėitas. Jau ir salonas, visų kambarių baisiausias. Drebėdama žengiu per slenkstį. Šviesu čia, nors skaityk, bet tai dar blogiau, nes toje blandžioje šviesoje kiekvienas daiktas imas kažkokį keistą pavidalą. Rodos, kad tamsesni kampai pilni kažkokių būtybių. Nežvalgaus niekur į šalis, tik žiūriu tiesiai priešakinį grindis, ir vis ima mane toks begalinis noras bėgti. Bet susivaldau. Priemenėje jau ne taip baugu. Nulipus nuo prieangio laiptų, matau šviesų stuomenį, vaikščiojantį patvenkiny, ir tekina bėgu pas jį.

Krūptelėjo mamatė ir tyliai šūkterėjo, man prie jos pribėgus.

– Tai aš, mamate! Taip man ilgu buvo tavęs... maniau, kad kokia nelaimė... Nepyk, mamate! Aš daugiau niekad...

– Išgąsdinai mane, Irusia. Ir kaipgi čia pykti ant tavęs, vaikeli brangusis! Bet daugiau taip nedaryk. Vaikai turi naktį miegoti, ne bėgioti.

– Aš maniau, kad esi labai nuliūdus, mamate.

– Nesu nuliūdus. Jaučiu laimę neišreiškiamą, linksmybę nepabaigiamą. Žemė ir dangus – jau viena. Tokią naktį amžinybė savo sparnu paliečia žmogaus sielą. Kaipgi gali būti liūdna tokia naktį! Žiūrėk!

Pažvelgiau į tamsų dangų, žvaigždėmis ir mėnesiu žerintį, paskui į žemę, pasinėrusią sidabrinėje prieblandoje. Kaip gražu! Tą stebuklingąją naktį viskas yra stebuklas. Kiekvienas daiktas gyvena, mašto ir jaučia, atidengdamas savo sielą. Senas namas pavirto užburtu rūmu balto marmuro kolonomis, miegūstas tvenkinys – slaptinga, aukso kibirkštėmis degančia gelme, tamsios eglaitės – vienuolėmis, kukliomis Viešpaties tarnaitėmis. Kaip tylu! Girdžiu, kaip gėlės siunčia žvaigždėms savo kvapius atdūsius ir kaip žvaigždės kažką kugžda gėlėms. Girdžiu šnabždant sparnus angelų, nusileidžiančių žemėn sidabriniais mėnesio spinduliais. O viršum tų stebuklų lakštingalos giesmė – didžiausias stebuklas – nedrumsdama tylos, galinga banga kyla aukštyn, aukštyn, lig pat mėnesio ir žvaigždžių.

– Kaip gražu, mamate!

– Kaip gaila palikti tuos stebuklus ir eiti į tamsų, troškų kambarį. Skubėkim, Irusia, reikia tau miegoti, ir gali sušalti basa.

– Bet kaip užaugsiu, tai ir aš neisiu anksti gulti tokiomis gražiomis naktimis.

– Gal būsi laimingesnė, Irusia, ir turėsi sielą, kuri svajos drauge su tavim...

Šatrijos Ragana. Sename dvare. Vilnius: Rašytojų sąjungos leidykla, 1995. P.66–68.

2 TEKSTAS

Antanas Škėma

BALTA DROBULĖ

(ištrauka)

Viena minutė iki starto. Antanas Garšva eina ir stebi save veidrodžiuose. Štai Garšva, štai Garšva, štai 87-asis. Aš įsigijau naują herbatą. Mano genealogijos medis išsišakojo. Mano motinos herbe stačia žuvis: ne tai karpis, ne tai karosas. Prasižiojęs liūtas surijo pašvinkusią žuvį. Tegyvuoja svetimtaučių virškinimas. Tegyvuoja suparaližuota Anglija, kuri reinkarnavosi į žuvies ir liūto hibridą. Tegyvuoja greipfrutas ir hidrogeninės bombos elementų susijungimas prieš sprogimą. Tegyvuoja mano poilsio valandos. Amerikoniškasis idealas. Ir rūkas. Jūs negalite priartėti. Jūs – hotelio svečiai, menedžierius ir starteris. Net starteris. Paskutinis veidrodis. Paskutinį kartą žvilgterk į save, Antanai Garšva. Tu staiga, gal per apsirikimą, panašus į savo tėvą. Kviestieji arbatai su žemuogių uogiene sakydavo: „Laaabai panašus į motiną! Apsisuk, Antanukai. Iš tikrųjų – kopija!“ Jeigu tau išpraustų į rankas smuiką, tau pritiktų groti Wieniawskio čigoniškąsias variacijas. Mano draugas baritonas Joe jau laukia. Ir mano draugas girtuoklis Stanley laukia.

Antanas Garšva atsiduria talpiame lobby¹ įdubime, kurio abiejose pusėse keltuvai. Šeši iš kairės, šeši iš dešinės. Kairėje – lokalai. Jie tepakyla iki dešimto aukšto, stabtelėdami kiekviename, ir grįžta. Dešinėje – ekspresai. Jie pirmą kartą stabteli dešimtame, ir aukščiau kiekviename, o aštuonioliktas aukštas – aukščiausiasis. Hotelio keltuvai Westinghouse sistemos, jie automatiški. Lobby įdubimo sienoje įmontuotos signalinės mašinos, žalia ir raudona šviesa reguliuoja keltuvų judėjimą. Panašiai kaip gatvių sankryžose. Lobby įdubimą užbaigia gėlių krautuvės vitrina. Už iššveisto stiklo – rožės, gladiolės, rododendronai, gvazdikai, azalijos, oranžerijiniai lapai, kuriuos puošia baltos ir raudonos gyslės, žmogaus nervų ir kraujo audinys anatominiame atlase.

Prie gėlių vitrinės naujos keltuvininkų pamainos laukia starteris. Aukštas airis mėlyna uniforma, sergąs skilvio žaizda, ūmus ir vikrus, netikėtai užsiliepsnojęs jam pačiam neaiškiu pykčiu. Jis surenka korteles ir paskiria keltuvus.

„Devintasis, Tony“, sako jis, paduodamas baltas pirštines. Virš keltuvo – skaičiai ir strėlės. Antanas Garšva laukia nusileidžiančio draugo. 12 – rodo strėlė, stop, žemyn, vienuoliktame nesustota. Tuoju devintasis atzvimbs į lobby. Štai ir užsimoviau chirurgines pirštines. Pasislėpė senelės žiedas iš sukilimo laikų. Gerbiamoji ponija, tu keista, man nebesvarbi Elena. Esu svajotojas, kaip ir mano tėvas. Esu lietuvis kaukas didžiausiame New Yorko hotelyje. Vien keturiasdešimt keltuvininkų. Devintasis atskrenda. Durys atsidaro. Septyni keleiviai nuteka. Mažasis italas sako:

„Šiandien vienas girtas kvailys įbruko man dolerį. Tu turi savo raudoną². Good bye, Tony.“

„Good bye.“

Garšva įeina į poliruotą vidų. Į dėžutę galvijams, šitaip pakrikštijo keltuvus keltuvininkai.

Škėma A. Balta drobulė. Vilnius: Baltos lankos, 1999. P.24–26.

¹ lobby – (amer.) vestibulius, foje

² „raudonas“ – (amer. žargonas) „grašis“, „variokas“

3 TEKSTAS

Judita Vaičiūnaitė

KALIPSE

...nemylėjo jis nimfos gražiosios, nors ir ilsėdavos jos patale,
kambary jos šviesiajam...

Juk nei veido šviesa,
nei plaukų vešlumui, nei ūgiu nė viena dar man neprilygo...
Bet pavydi man laimės dievai.
Aš bijau jų rūstybės. Aš laivą statau.
Aš tau atnešu kirvį ir grąžtą.
Aš pati tau išaudžiu bures –
tuos sparnus, suraižančius laiką,
tą vėliavą, lakį ir lygią,
ir akimirką trokšti manęs,
ir nutoldamas vėl tu glaudi prie savęs
mano liemenį grakštų.
Aš pavydžiu, be galo pavydžiu visiems:
tavo žmonai ir tavo šunims,
tavo tolimai svetimai žemei...
Per sunki man ta rolė.
Kam deivei paskyrėte aistrą, įkyrią ir skaudžią,
lyg mažai miltuotai malėjai?
Aš septynetą metų
rišau tave rankom, plaukais ir glamonėm...
Pažeminta
aš tetroškau, kad būtum ir tu
nemirtingas kaip žvaigždės danguj...
Bet ambroziją tu paliejai,
bet, iš mylinčio glėbio pabėgęs,
raudojai, įkniaubęs veidą į smiltis –
net gailesčio tavo širdy nepasėjau...
Apleistam pražydušiam grote tik jūra supranta mane.
Aš troškau tau gero.
Aš myliu tave, Odisėjau.

Vaičiūnaitė J. Raštai. 1 T. Vilnius: Gimtasis žodis, 2005. P. 103.

TURINIO VERTINIMAS (24 taškai)

Aspektai	Vertinimo normos	Taškai	Mokinių sk. (%)
Tema/temos	Suvokta viso teksto tema, argumentuotai atskleista.	2	51,13
	Iš dalies suvokta tema, nepakankamai remiamasi tekstu.	1	47,72
	Tema nesuvokta/ apie tai nekalbama.	0	1,16
Problemos, idėjos, vertybės	Suvokta, išsamiai, kiek reikalinga teksto skaitymo kryptčiai, aptarta ir argumentuota.	4	12,78
	Suvokta, aptarta, bet nepakankamai argumentuotai remiamasi tekstu.	3	32,74
	Iš dalies suvokta, argumentuotai aptarta.	2	39,81
	Įvardyta, bet neargumentuota ar parinkti netinkami argumentai.	1	13,45
	Nesuvokta/ apie tai nekalbama.	0	1,22
Teksto struktūra vaizduojamas pasaulis (erdvė, laikas) pasakotojo /kalbėtojo/veikėjo situacija, nuotaika, veiksmas/ vyksmas, kompozicija	Išsamiai aptarti svarbiausi teksto struktūros elementai, reikalingi teksto skaitymo kryptčiai, argumentuota, susieta su teksto prasme	6	4,75
	Aptarti svarbiausi teksto struktūros elementai, argumentuota, nepakankamai susieta su teksto prasme.	5	15,46
	Aptarti teksto struktūros elementai, yra argumentavimo trūkumų, iš dalies susieta su teksto prasme.	4	23,80
	Fragmentiškai aptarta, nepakankamai argumentuota, iš dalies susieta su teksto prasme.	3	30,07
	Fragmentiškai aptarta, nepakankamai argumentuota, nesusieta su teksto prasme.	2	20,21
	Nurodyta, bet neargumentuota arba parinkti netinkami argumentai.	1	5,42
	Apie tai nekalbama arba įvardytas vienas požymis	0	0,30
Teksto pobūdis (žanras, tipas, meninė kalba)	Aptarta ir argumentuota, susieta su teksto prasme.	3	13,39
	Aptarta ir argumentuota, bet su teksto prasme susieta fragmentiškai.	2	43,76
	Įvardyta, bet neargumentuota ir/ar nesusieta su teksto prasme.	1	34,45
	Apie tai nekalbama	0	8,40
Teksto siejimas su kontekstu	Aptartas kultūros/epochos, kūrybos/kūrinio ir kt. kontekstas, motyvuotai juo remiamasi.	4	6,15
	Aptartas kultūros/epochos, kūrybos/kūrinio ar kt. kontekstas, bet nepakankamai siejamas su analizuojamu tekstu.	3	24,41
	Kontekstas aptartas, bet nesiejamas su analizuojamu tekstu.	2	35,12
	Kontekstas tik paminėtas.	1	26,60
	Kontekstu nesiremiamas.	0	7,73
Interpretacijos pagrįstumas, nuoseklumas, kryptingumas, savitumas	Interpretuojama nuosekliai, kryptingai, paisoma teksto logikos.	5	6,57
	Interpretuojama kryptingai, paisoma teksto logikos, bet yra 1-2 interpretavimo trūkumai	4	24,10
	Interpretuojama, bet nėra aiškios krypties, ne visada paisoma teksto logikos, (3-4 trūkumai).	3	35,18
	Interpretuojama, ne visada paisoma teksto logikos (daugiau nei 4 trūkumai).	2	22,64
	Yra interpretacijos užuomazgų.	1	10,83
	Tekstas tik atpasakojamas, o ne interpretuojamas.	0	0,67
Taškų suma		24	

Pastabos:

1. Vertinimo aspektų aprašymu neturi būti vadovaujama formaliai. Pavyzdžiui, jei mokinys pasirinko interpretacijos kryptį, tai gali būti aptarti tik svarbiausi, aktualiausi analizės elementai, reikalingi teksto prasmei atskleisti. Tokiu atveju irgi skiriamas maksimalus taškų skaičius.

2. Vertinant **konteksto, teksto pobūdžio** ar **struktūros** aptarimą, mažinama po 1 tašką už kiekvieną fakto klaidą.

3. Citavimas suvokiamas kaip argumentavimas.

RAIŠKOS VERTINIMAS (22 taškai)

Aspektai	Vertinimo normos	Taškai	Mokinių sk.(%)
Teksto sandara	Trūkumų nėra	3	33,84
	Yra vienas trūkumas: <ul style="list-style-type: none">nėra vienos struktūrinės dalies (įžangos ar pabaigos);neišlaikytos struktūrinių dalių proporcijos;pabaiga neapibendrina; pabaiga kartoja įžangą.	2	47,29
	Ne daugiau kaip 2 trūkumai.	1	17,65
	2 ir daugiau trūkumų.	0	1,22
Teksto vientisumas	Tekstas vientisas: <ul style="list-style-type: none">įžanga ir pabaiga siejama su dėstymu;tarp pastraipų nėra minties šuolių;visi sakiniai pastraipoje plėtoja, pagrindžia vieną teiginį;pastraipoje nėra minties šuolių;pastraipa apibendrinama;nekartojamos tos pačios mintys. Ne daugiau kaip 1 trūkumas.	7	13,76
	2 trūkumai	6	17,04
	3 trūkumai	5	17,65
	4 trūkumai	4	15,28
	5 trūkumai	3	13,15
	6 trūkumai	2	8,40
	7 trūkumai	1	6,88
	8 ir daugiau trūkumų	0	7,85
	Stiliaus klaidos	Sintaksė ir žodynas atitinka darbo stilių, žanrą, kontekstą. Kalba žodinga, netuščiažodžiaujama. Sakiniai įvairios konstrukcijos. Gramatinės formos vartojamos motyvuotai, suvokiamos žodžių reikšmės ir jų atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. Citatos dera su tekstu. Ne daugiau kaip 1 trūkumas.	12
2 trūkumai		11	1,22
3 trūkumai		10	2,92
4 trūkumai		9	4,26
5 trūkumai		8	6,82
6 trūkumai		7	8,34
7 trūkumai		6	7,67
8 trūkumai		5	9,01
9-10 trūkumų		4	16,19
11-12 trūkumų		3	15,22
13-14 trūkumų		2	11,75
15-17 trūkumų		1	10,29
18 ir daugiau trūkumų.		0	6,09
Taškų suma		22	

RAŠTINGUMO VERTINIMAS (20 taškų)

Gramatikos, žodyno klaidos	Taškai	Mokinių sk.(%)	Rašybos klaida	Taškai	Mokinių sk.(%)	Skyrybos klaidos	Taškai	Mokinių sk.(%)
						1	8	14,55
			0	7	26,23	2	7	12,17
			1	6	26,05	3	6	12,42
0	5	30,74	2	5	18,44	4	5	12,29
1	4	31,83	3	4	8,89	5	4	10,59
2	3	21,06	4	3	7,49	6	3	8,09
3	2	8,16	5	2	4,08	7-8	2	11,44
4	1	3,59	6	1	2,19	9-10	1	8,28
5-6	0	4,63	7-8	0	6,63	11-13	0	10,16

Pastabos:

1. Dvi to paties tipo klaidos laikomos viena klaida. Ta pati klaida, pasikartojanti net ir kelis kartus, laikoma viena klaida (pvz., žodis *grįžti* kelis kartus parašytas *grįžti*).

2. Cituojant padarytos rašybos, skyrybos, gramatikos klaidos žymimos ir vertinamos įprasta tvarka.

3. Jeigu vienu kuriuo nors raštingumo aspektu mokinys padaro daugiau klaidų, negu nurodyta 0 taškų, iš bendros raštingumo vertinimo taškų sumos atimama po 1 tašką už kiekvieną klaidą.

TESTAS

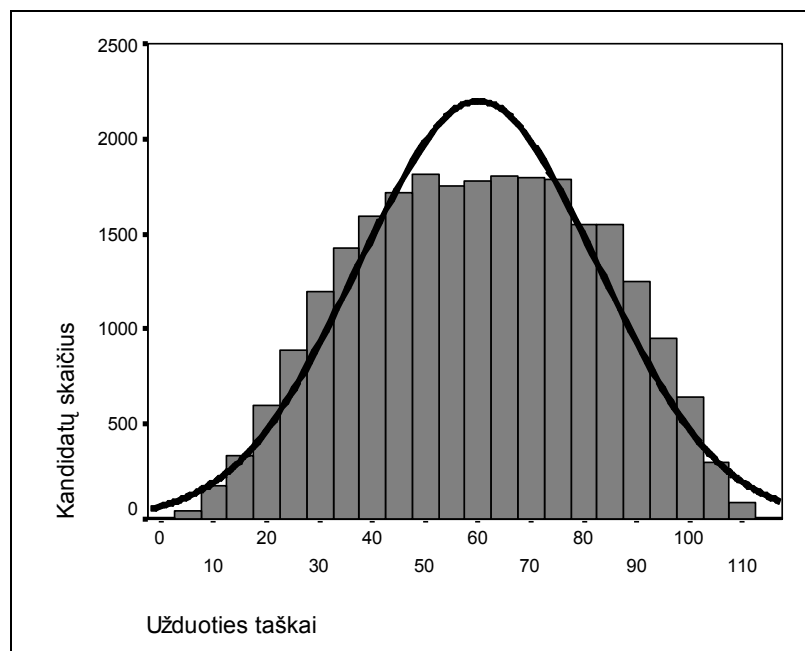
2006 m. birželio 9 d. lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą laikė 25 039 kandidatai – Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų ir gimnazijų abiturientai, profesinių mokyklų mokiniai, kitų laidų abiturientai. Egzaminą ketino laikyti 25 333 kandidatai, 294 iš jų į egzaminą neatvyko.

Pakartotinės sesijos metu lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą birželio 16 dieną ketino laikyti 61 kandidatas. 17 iš jų egzaminą neišlaikė, 13 neatvyko.

Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantys egzaminą kandidatai, – 116 taškų. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 35 taškai. Tai sudarė 30,17 proc. visų galimų taškų. Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testo neišlaikė 15,1 proc. laikusiųjų.

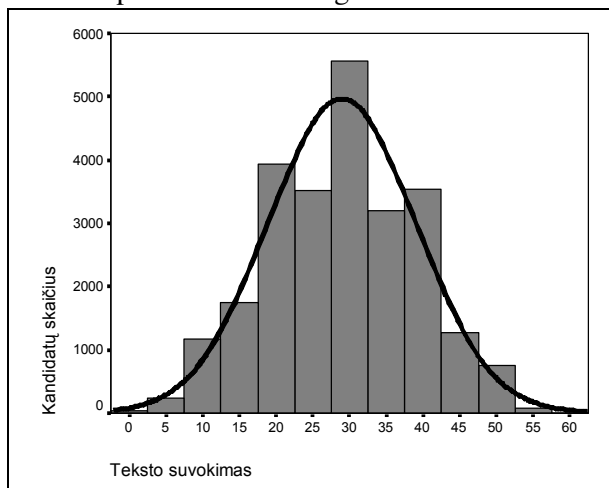
Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testo rezultatų vidurkis yra 60,02 taško, taškų sumos statistinis nuokrypis (dispersija) – 22,68.

Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą laikusių kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

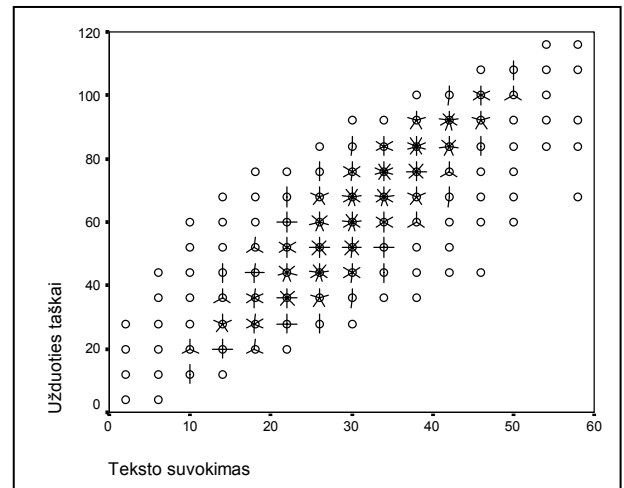

1 diagrama. Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą laikusių kandidatų gautų taškų pasiskirstymas

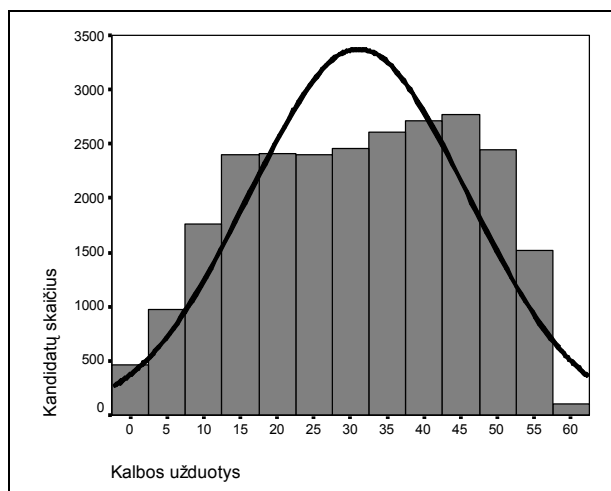
Atskirų testo dalių taškų pasiskirstymai pateikti 2 ir 4 diagramose, taškų koreliacija su visa egzamino užduotimi pateikta 3 ir 5 diagramose.

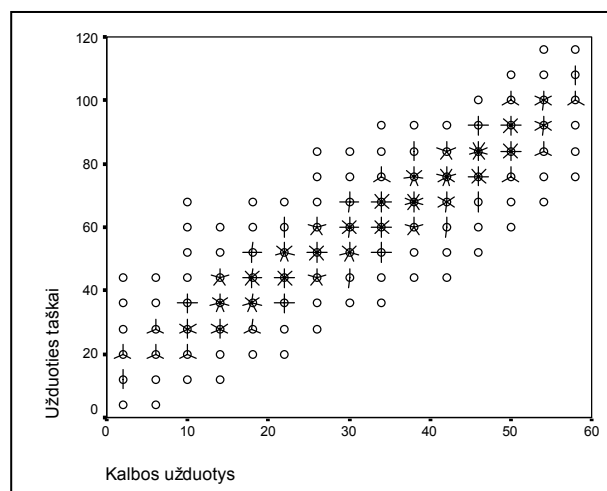
2 diagrama. Teksto suvokimo užduoties taškų pasiskirstymas

3 diagrama. Teksto suvokimo užduoties ir visos egzamino užduoties koreliacija

4 diagrama. Kalbos užduočių dalies taškų pasiskirstymas

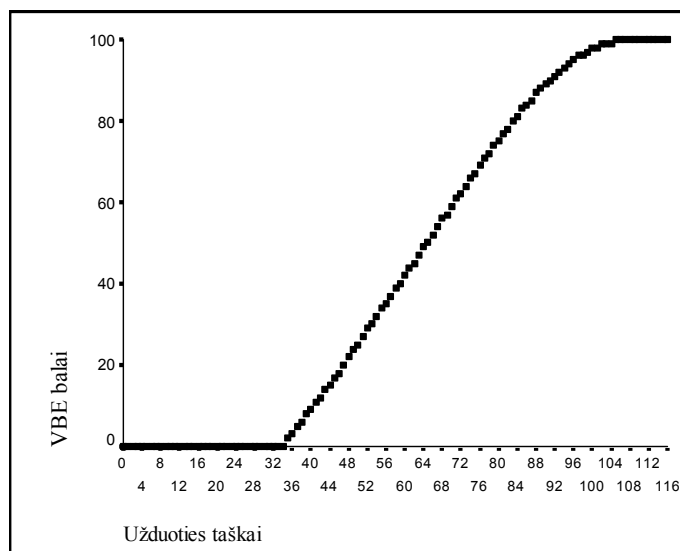
5 diagrama. Kalbos užduočių dalies ir visos egzamino užduoties koreliacija

Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą laikė daugiau merginų nei vaikinių (merginų – 63,57 proc., vaikinių – 36,43 proc.). Merginų rezultatai truputį geresni nei vaikinių (merginų valstybinio brandos egzamino balų vidurkis yra 48,78, vaikinių – 35,07).

Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtbalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtbalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi kandidato brandos atestato priede kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimas. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt). Kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio lietuvių gimtosios kalbos brandos egzamino testo dalies balais santykis pateiktas 7 diagramoje.

Lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą darbu Vilniuje ir Kaune vertino 273 vertintojai – lietuvių gimtosios kalbos mokytojai, atvykę iš įvairių Lietuvos miestų bei rajonų, ir universitetų dėstytojai. Kiekvienas egzamino darbas buvo įvertintas du kartus, vertinimams nesutapus – dar ir trečią kartą.

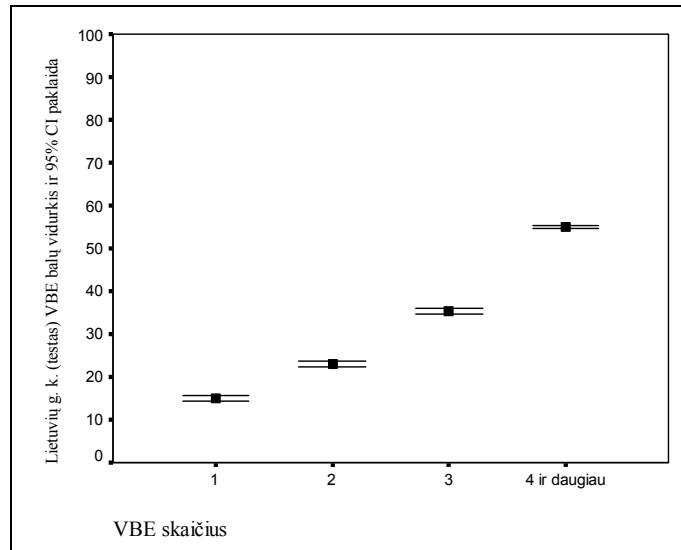
Iš daugiau kaip 25 tūkstančių kandidatų, laikusių lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą, tik ši vieną valstybinį brandos egzaminą laikė 2555 kandidatai. Kai kurie mokiniai laikė du (3867) ar tris (6466), o kiti kandidatai – net keturis ir daugiau valstybinių brandos egzaminų. Laikiusieji lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testą ir kitą valstybinį brandos egzaminą mokiniai rinkosi istoriją (14 551), anglų kalbą (13 755), matematiką (13 489), fiziką (3089), biologiją (2995), lietuvių gimtosios kalbos teksto interpretaciją (1617), chemiją (1551), vokiečių kalbą (1521), rusų kalbą (1242), prancūzų kalbą (468).

6 diagrama. Užduoties taškų ir VBE balų santykis

7 diagramoje pateikta priklausomybė tarp laikytų valstybinių brandos egzaminų skaičiaus ir lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testo rezultatų.

8 diagrama. Priklausomybė tarp laikytų valstybinių brandos egzaminų skaičiaus ir lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testo rezultatų

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų laikiusiųjų šį brandos egzaminą pasiekimais. Statistinei analizei atlikti atsitiktinai buvo atrinkta 400 kandidatų darbų. Suvedus iš tų darbų informaciją, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jei jis turėjo struktūrines dalis) buvo nustatyta:

- **kuri dalis (procentais) kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (A, B, C, D ar E, jei klausimas buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t.t.);
- **klausimo sunkumas.** Šio parametro skaitinė reikšmė yra procentinis santykis

$$\frac{(\text{visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma})}{(\text{visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma})}$$

Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai. Pagal statistinę testų teoriją geriausi klausimai yra tie, kurių sunkumas apie 50 proc. (klausimo su 5 pasirenkamaisiais atsakymais, įvertinus spėjimo paklaidą, – apie 60 proc.). Labai lengvo klausimo sunkumas – daugiau kaip 80 proc., labai sunkaus – mažiau kaip 20 proc;

- **klausimo skiriamoji geba.** Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį neatsakė taip pat beveik visi. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų nei stipresnieji (tai tikrai blogo klausimo požymis). Pagal statistinę testų teoriją geri klausimai yra tie, kurių skiriamoji geba yra 40–50, labai geri – 60 ir daugiau. Dėl įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs (arba labai lengvi) klausimai pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir nėra optimali;

- **klausimo koreliacija su visa užduotimi.** Tai to klausimo ir visų užduoties taškų koreliacijos koeficientas (skaičiuotas Pirsono koreliacijos koeficientas). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Aišku, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė nei vienataškio.

Toliau pateikiama egzamino užduoties statistinė analizė.

Šią 2006 metų statistinę lietuvių gimtosios kalbos valstybinio brandos egzamino testo rezultatų analizę parengė Nacionalinio egzaminų centro darbuotojai.

Klausimus, pastabas, siūlymus prašome siųsti adresu: M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius, faks. (8~5) 2752268, el. p. centras@nec.lt.

Daugiau informacijos apie įvykusius ir būsimus brandos egzaminus, atskirų egzaminų programas ir reikalavimus, egzaminų ataskaitas galite rasti internete adresu www.egzaminai.lt.

2006 M. LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO TESTAS

I. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Perskaitykite šį tekstą ir atlikite užduotis.

Vytautas Kubilius

GLOBALIZACIJOS GLĖBYJE

1 Jonas Aistis, užkluptas karo Pietų Prancūzijoje, 1940 metais pradėjo rašyti traktatą „Pastovios taikos sąlygos“. Pasak poeto, po šito karo baisių žmonija, susiskaldžiusi į rases ir luomus, pagaliau turės paklusti vieningai pasaulio tvarkai. Turės atsirasti tautų bendruomenės valdžia, kuri apims visą žmoniją. Atskiros tos bendruomenės dalys liks savarankiškos ir laisvos savo viduje. Nebus pažeista nei tautybė, nei religija, nei pasaulėžiūra. Valdžią sudarys tik centralizuotas įstaigų tinklas žmonių buičiai aprūpinti. Praėjo pusšimtis metų, ir ta poetinė utopija virto realybe.

2 Europos kultūra homogeniška ir daugialytė. Ją sudaro tautinių kultūrų visuma, kuri nėra pavaldi jokiam autoritariniam centralizmui. Visų tautinių kultūrų lygybė – esminis Europos Sąjungos politikos principas. Tų kultūrų individualumą siekiama apginti net juridiniais aktais.

3 Tačiau ekonomikos globalizacija įtraukia į savo valdomas rinkas ir kultūrą. Globalizacijos procesas meta stiprų iššūkį tautinėms kultūroms, reikalauja perimti naujas technologijas ir naujas kūrybiškumo formas, kurias diktuoja pasaulinė informacijos infrastruktūra, kiekvieną atskirą kultūrą išveda į multikultūrinę aplinką, kur ji turi užmegzti dialogą su įvairiakalbe auditorija. Kultūra turi pasiduoti šiuolaikinio pasaulio dinaminei kaitai, kad nevirstų muziejiniu eksponatu. Atvėrusi vartus masinei migracijai, niveliuodama žmonių gyvenimo būdą, nešioseną ir pramogas visuose Žemės kampeliuose, globalizacija išdžiovina dirvožemį, kuriame natūraliai auga kultūros želmenys.

4 Kaip globalizacijos pokyčiuose atsilaikys tautinės kultūros, skurdusios „didžiojo brolio“ šešėlyje, ilgus metus engtos partinių direktyvų ir cenzūros? Ar prisitaikymo instinktas, išsiugdytas okupacijos metais kaip išlikimo būtinybė, nenustums jų į vargingų pamėgdžiotųjų gretas ir neprivers išsižadėti individualumo – „brangiausio reiškinio, kuris yra žmogui Visagalio duotas“ (F. Kirša)? Ar atsidūrusios milžiniškoje vartojimo rinkoje jos nepasijus menkavertės ir nereikalingos, nors dar neseniai stovėjo besipriešinančios visuomenės avangarde ir egzistencinių vertybių centre?

5 Globalizacija siaurina tautinės kalbos vartojimo sferą. Oro ir jūrų transporte, bankininkystėje, prekių aprašuose, tarptautinėse konferencijose, tikslųjų mokslų referatuose įsitvirtina anglų kalba kaip pasaulinės komunikacijos kalba. Užsienio firmų pavadinimai didžiulėmis raidėmis žargstosi parduotuvių fasaduose. Net menka krautuvėlė Vievyje save garsina iškaba – *Market*. Vietinės roko grupės atlieka amerikietiškas dainas, jaunimėlis, dar aplipęs rusiškais keiksmažodžiais, rašinėja ant sienų angliškas blevyzgas. Ar gimtoji kalba, slopinta ir niveliuota okupacijos metais, turi pakankamai išteklių sukurti savarankiškus grupinius žargonus, kurie nebūtų tik rusiškų ir angliškų žodžių mišinys, tuoj pat nukalti ryškius atitikmenis gausybei technikos ir mokslo terminų, kad jie nekolonizuotų kasdieninės vartosenos?

6 Žmogus tapatina save ne tik su gimtąja kalba, bet ir su gimtojo krašto istorija. Pajusti savo šaknis ilgaamžėje tautos būtyje, pasak B. Sruogos, šalia nepriklausomybės išlaikymo – gal pats svarbiausias uždavinys. Sovietinis totalitarizmas stengėsi išplauti to tapatumo pagrindus: mankurtus³ lengviau valdyti negu piliečius, prisimenančius savo šalies nepriklausomybę. Toks nupilietintas, istorinės atminties netekęs žmogus įtraukiamas į traiškančių socialinių permainų verpetą, o jauna ir silpna valstybė negali jo apsaugoti nuo nedarbo ir skurdo. Kadangi valstybė jo neperkelia iškart į pertekliaus visuomenę, jis nusigręžia nuo tos valstybės, nusivylęs ir pikta grūmodamas. Žmogus neberanda sau vietos kolektyviniame tautos kelyje, nebesijaučia esąs susijęs su jos būtimi ir lengvai pakelia sparnus ieškoti laimės kitose šalyse.

7 Atgavus nepriklausomybę, tautiškumo motyvai literatūroje prarado nesusitaikymo ir maištingumo galią. Tautiškumas dekonstruojamas kaip XIX amžiaus reliktas⁴, kaip simbolinė kolektyviškumo projekcija, neturinti realios socialinės bazės. Imta net sarkastiškai tyčiotis iš Tėvynės kaip vertybių centro, iš

³ mankurtas (*kirgizu k.*) – žmogus, nežinantis savo tėvynės, tautos, giminės, pamiršęs, ką žinojo, ir nenorintis apie tai žinoti.

⁴ reliktas (*lot.*) – iš senovės išlikęs daiktas, reiškinys, kai kiti panašūs daiktai, reiškiniai jau yra išnykę.

literatūrinių lietuviybės etalonų, iš sakralizuotos agrarinės kultūros, kuri buvo gyvybingas lietuviškos savimonės šaltinis tautos beteisiškumo dešimtmečiais. Literatūriniuose žaidimuose įprasta neigti tai, kuo dar neseniai buvo šventai tikėta, ir spardyti vakarykščius stabus. Iš teatrų repertuarų buvo išguita nacionalinė dramaturgija, pernelyg primityvi ir didaktiška šiandieniniam žiūrovui, ieškančiam šokiruojančių efektų ir aštrių pramogų. Tačiau kūrėjo savimonė, išsinerusi iš istorinės atminties ir vietinio kolorito, plika nuoga įpuola į globalizacijos verpetus, neturėdama patikimesnių savitumo prielaidų. Ar ji nebus suniveliuota ir sumalta į dulkes?

8 Tautinė kultūra per ilgus savo raidos dešimtmečius yra išsiugdžiusi tam tikrą vidinį kodą, pagal kurį priima ir akumuliuoja pasaulinio proceso poveikius. Ar tas kodas tebėra pakankamai gyvybingas, stiprus ir savitas? Ar dar galioja XX a. pradžioje M. K. Čiurlionio nubrėžti lietuvių meno savitumo principai – giminystė liaudies menui, daiktų sudvasinimas, lyrinis regėjimas, beribiškumo nuojauta?

9 Daug kas pasikeitė. Dabarties jauno kūrėjo jau nebečiūčiavo močiutė savo dainomis, neįliejo jo atmintin gyvastingai šniokščiančios liaudies kalbos. Tremtys, vienkiemių griovimas, masinės šeimų skyrybos atėmė namų erdvę, kurioje mezgėsi tradicinė lietuvių kultūra ir bendruomeniškumo pradmenys. Smarkiai pasikeitė tautinę kultūrą maitinantys šaltiniai, jų socialinė ir psichologinė sudėtis. Jos atrama darosi ne „žalioji sodžius“, o daugiasluoksnis miestas ir išsimokslinusi inteligentija. Ji verpia savo gyvybės siūlą iš naujos patirties, iš neišsenkančių vitalinės energijos išteklių, iš žmonių nevilties ir valingo ryžto išsikapstyti, iš skaidraus liūdesio ir idealijų vertybių plevenimo, iš genties „kolektyvinės pasąmonės“ ir agrarinės sanklodos įdiegto panteistinio⁵ gamtos jausmo, iš spalvų spektro, atrinkto ir išstobulinto per ilgus amžius, iš kalbos intonacijų, nepakartojamų kiekviename krašte. Talentingas kūrėjas plečia tautinės kultūros savitumo erdvę – ji negali būti išsemta ir uždaryta. Tačiau ji turėtų būti ginama nuo pamėgdžiojimo grimasų, nuo bailaus prisitaikymo, kurį įdiegė ilgi savos valstybės nebuvimo metai.

10 Prisiminiau vieną korespondenciją iš „Prūsų lietuvių balso“ (1924 m.). Traukinyje iš Priekulės į Klaipėdą važiuoja trys lietuvininkai ir kalbasi tarp savęs lietuviškai. Įlipa į vagoną vietinis vokietis, ir visi ima kalbėti vokiškai. Kodėl? Niekas jų nevertė. Kaip ir dabartinių estrados dainininkų išsižadėti lietuviškų dainų.

11 Viskas priklauso nuo tautos kūrybinių jėgų brandos ir savitumo, nuo tikėjimo saugančia ir gelbstinčia kultūros galia.

Užduotys

1. Suformuluokite teksto temą.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
28,00	41,25	30,75	51,38	42,00	0,51

2. Suformuluokite pagrindinį problemą, kurią autorius svarsto tekste.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
25,00	41,75	33,25	54,13	40,83	0,47

3. Paaiškinkite, ką autorius turi omeny teigdamas, kad J. Aisčio poetinė utopija virto realybe.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
68,75	31,25	31,25	39,17	0,35

⁵ panteizmas (*filos.*) rel. koncepcija, neigianti Dievą kaip asmenį, tapatinanti jį su gamta

4. Apibendrinami 2 ir 3 pastraipas suformuluokite pagrindinę jų mintį.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
25,50	50,75	23,75	49,13	44,17	0,50

5. Remdamiesi 3 pastraipa atsakykite į 5.1 – 5.4 klausimus.

Taškų pasiskirstymas (%)						Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5			
2,5	9,00	21,75	38,00	19,75	9,00	58,10	29,17	0,56

5.1. Kokia kultūra, jūsų manymu, galėtų būti laikoma muziejiniu eksponatu?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
53,25	46,75	46,75	27,50	0,27

5.2. Kokia, autoriaus manymu, turi būti kultūra, kad ji nevirstų muziejiniu eksponatu?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
14,25	85,75	85,75	19,17	0,25

5.3. Savais žodžiais paaiškinkite, kaip supratote pasakymą, kad „globalizacija išdžiovina dirvožemį, kuriame natūraliai auga kultūros želmenys“?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
25,25	54,00	20,75	47,75	35,83	0,44

5.4. Kokia meninė priemonė yra pacituotas pasakymas?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
37,50	62,50	62,50	27,50	0,28

6. Remdamiesi 4 pastraipa atsakykite į 6.1 ir 6.2 klausimus.

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3			
5,25	11,75	39,50	43,50	73,75	32,22	0,48

6.1. Apie kokią kultūrų grupę kalba autorius šioje pastraipoje?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
40,00	60,00	60,00	50,83	0,41

6.2. Nurodykite dvi vidines grėsmes, kurios, autoriaus manymu, gali iškilti šiai kultūrų grupei.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
8,25	22,25	69,50	80,63	22,92	0,32

7. Remdamiesi 5 pastraipa atsakykite į 7.1–7.3 klausimus.

Taškų pasiskirstymas (%)						Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5			
7,00	22,75	23,25	22,00	18,00	7,00	48,45	43,83	0,68

7.1. Kokį negatyvų kultūros reiškinių aptaria autorius šioje pastraipoje?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
19,25	80,75	80,75	22,50	0,27

7.2. Nurodykite, kokiomis kalbinės raiškos priemonėmis autorius išsako kritišką požiūrį į aptariamą reiškinių. Pateikite po pavyzdį kiekvienos jūsų nurodytos meninės priemonės.

(3 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3			
35,25	25,00	22,75	17,00	40,50	56,94	0,64

7.3. Kokie kalbos kūrimo procesai turėtų vykti, kad būtų išvengta neigiamos kitų kalbų įtakos?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
60,00	40,00	40,00	25,83	0,25

8. Kodėl, autoriaus manymu, kai kurie žmonės linkę palikti savo šalį?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
51,75	48,25	48,25	26,67	0,27

9. Suformuluokite 7 pastraipos pagrindinę mintį.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
45,00	50,00	5,00	30,00	29,58	0,43

10. Autorius teigia, kad „literatūriniuose žaidimuose įprasta neigti tai, kuo dar neseniai buvo šventai tikėta“. Remdamiesi literatūros istorijos žiniomis ar savo literatūrine patirtimi pateikite konkretų tokio reiškinių pavyzdį iš lietuvių literatūros ir jį pakomentuokite.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
84,25	15,75	15,75	37,50	0,41

11. Autorius teigia, kad „talentingas kūrėjas plečia tautinės kultūros savitumo erdvę – ji negali būti išsemta ir uždaryta“. Remdamiesi 8 ir 9 pastraipomis savais žodžiais paašškinkite, kaip supratote šią autoriaus mintį.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
46,25	53,75	53,75	40,83	0,35

12. Suformuluokite mintį, kurią netiesiogiai pasako autorius pateikdamas pavyzdį iš „Prūsų lietuvių balso“.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
34,50	65,50	65,50	33,33	0,31

13. Savais žodžiais paaiškinkite pavadinimo prasmę.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
30,25	64,50	5,25	37,50	23,33	0,37

14. Nurodykite teksto žanrą.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
49,00	51,00	51,00	16,67	0,15

Taškų suma (maks. 29)

Taškų pasiskirstymas (%)										Teksto suvokimo užduoties taškai	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
0,25	0,25	0,75	0,25	0,75	1,25	2,25	2,00	3,00	6,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
2,50	5,50	9,50	7,50	9,25	7,25	5,75	6,75	5,25	5,75				
Taškų pasiskirstymas (%)													
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
4,75	3,75	4,50	1,50	1,00	2,25	0,25	0,25	0,00	0,00		50,47	35,23	0,87

Taškai už teksto suvokimo užduotį (maks. 29×2=58)

Taškų pasiskirstymas (%)										Taškai už teksto suvokimo užduotį padauginėti iš 2	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
0,25	0,00	0,25	0,00	0,75	0,00	0,25	0,00	0,75	0,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
1,25	0,00	2,25	0,00	2,00	0,00	3,00	0,00	6,00	0,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
2,50	0,00	5,50	0,00	9,50	0,00	7,50	0,00	9,25	0,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39				
7,25	0,00	5,75	0,00	6,75	0,00	5,25	0,00	5,75	0,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49				
4,75	0,00	3,75	0,00	4,50	0,00	1,50	0,00	1,00	0,00				
Taškų pasiskirstymas (%)													
50	51	52	53	54	55	56	57	58					
2,25	0,00	0,25	0,00	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00		50,47	35,23	0,87	

II. KALBOS UŽDUOTYS

1. Paaiškinkite, kas skiriama skaičiais pažymėtais skyrybos ženklais. Lentelėje ATSAKYMAI įrašykite teisingą atsakymą žyminčią raidę. Skaičiumi 0 pažymėtas pavyzdys.

1. Kvepėjo išplautos grindys,⁰ žolynai, vaškas. 2. Tik miegas jai buvo nekoks: ¹ akyse sukosi raudoni rati-lai, ausyse klegėjo žmonių balsai. 3. Ta mintis gimė tuoj pat,² vos tik jis atsitiesė nuo knygos ir patrynė akis. 4. Iš priekio atūžia mašinos, ir atrodo, jog kiekviena lekia į tiesiai į tave ir tu,³ senas, nemitrus, išsi-gandęs,⁴ nespėsi pasitraukti iš kelio. 5. Knygos rankraštį –⁵ visą savo gyvenimo darbą –⁶ S. Daukantas atidavė buvusiam Vilniaus universiteto profesoriui. 6. O dabar, po daugelio metų, kai rudenėjanti diena jau baigiasi, jis nežino,⁷ ar šiandakt bus šalna. 7. Pasileidau eiti vieškeliu, einančiu,⁸ kaip man buvo sakyta,⁹ iš Šimonių į Viešintus. 8. Tykus rangėsi Nemunas,¹⁰ jo pilkos vilnys skalbė pakrantes ir vis dar sodrius žolynus. 9. Atsidūrę lauke jiedu sutartinai žvilgtelėjo į saulę,¹¹ jau palinkusią vakarop,¹² ir į žemę, ištroškusią lietaus.

- A Praleista sudurtinio tarinio jungtis prieš vardinę dalį, išreikštą daiktavardžio vardininku (kiekinio skaitvardžio vardininku ar bendratimi).
- B Atskiriamos vienaarūšės sakinio dalys.
- C Apibendrinamasis žodis po vienaarūšių sakinio dalių.
- D Apibendrinamasis žodis prieš vienaarūšės sakinio dalis.
- E Priedėlis po pažymimojo žodžio.
- F Išplėstinis būvardinis (dalyvinis) pažyminys po pažymimojo žodžio.
- G Vienarūšiai derinamieji pažyminiai po pažymimojo žodžio.
- H Išplėstinė dalyvinė (pusdalyvinė, padalyvinė) aplinkybė.
- I Tikslinamoji aplinkybė.
- J Kreipinys.
- K Įterpinys (įterptinis žodis, įterptinis sakiny).
- L Skiriami sudėtinio sujungiamojo sakinio dėmenys.
- M Skiriami sudėtinio prijungiamojo sakinio dėmenys.
- N Skiriami sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys.

ATSAKYMAI

Skyrybos ženklų Nr.	0	1	2	3–4	5–6	7	8–9	10	11–12
Atsakymo raidė	B								

(8 taškai)

Taškai		
--------	--	--

Pasirinkimas	1	2	3-4	5-6	7	8-9	10	11-12
A	1,25	0,00	0,50	4,75	0,75	0,25	1,25	0,00
B	0,25	1,75	4,50	0,00	0,25	0,25	7,00	0,25
C	1,50	0,50	0,75	0,25	1,25	0,75	0,75	0,25
D	42,00	0,25	4,00	0,50	0,00	0,00	2,25	0,25
E	1,00	3,50	6,25	49,25	4,25	3,75	2,75	3,25
F	3,25	2,00	12,00	3,00	3,00	1,50	5,00	64,75
G	5,50	1,25	58,50	1,00	0,75	0,50	0,75	2,25
H	0,75	5,00	2,25	1,00	3,25	7,25	3,50	12,00
I	3,25	40,50	3,50	8,75	4,00	7,25	1,75	7,25
J	0,00	0,00	2,50	0,50	0,00	0,25	0,50	0,25
K	0,75	0,25	3,25	27,75	3,75	67,50	0,75	5,00
L	1,25	9,50	0,75	0,25	31,00	1,50	9,25	1,25
M	1,75	22,75	0,25	0,75	42,75	7,25	3,50	1,50
N	37,00	12,25	0,50	2,00	4,50	1,25	59,75	1,50
Neatsakė	0,50	0,50	0,50	0,25	0,50	0,50	1,00	0,25

Taškai	1	2	3-4	5-6	7	8-9	10	11-12
0	63,00	77,25	41,50	50,75	57,25	32,50	40,25	35,25
1	37,00	22,75	58,50	49,25	42,75	67,50	59,75	64,75
sunkumas	37,00	22,75	58,50	49,25	42,75	67,50	59,75	64,75
Skiriamoji geba	58,33	22,50	45,83	63,33	45,83	50,83	37,50	52,50
koreliacija	0,49	0,23	0,41	0,53	0,39	0,46	0,36	0,48

1. Kalbos užduoties taškų pasiskirstymas (%)									Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8			
4,00	13,00	11,25	14,75	13,00	14,75	13,25	10,75	5,25	50,28	47,08	0,73

2. Padėkite trūkstamus skyrybos ženklus.

Atmenu laikus kada televizorius magiškoji vaizdų dėžutė buvo egzotiška retenybė. Tai paauglystės metai kada tapau knygium rijau pažintines knygas įvairiausių nuotykius. Buvo galima skaityti nuo ryto iki nakties kaip dabar ne vienas pilietis nuo ryto iki vakaro spokso į kintančius vaizdus magiškoje dėžutėje. Anais laikais vaizdai išskyrus natūralios gamtos buvo deficitas su jauduliu žiūrėdavau į retai pasitaikančias graviūras ar piešinius tose seniai išleistose knygose. Šiandien pasaulyje pradeda dominuoti knygos kuriose yra daugiau vaizdų negu žodžių. Ką tai galėtų reikšti rašto agoniją ar totalinę vaizdų invaziją?

Šiandien televizija ir kino kompanijos internetas ir spauda tie gigantiški vaizdų fabrikai veikiantys visame pasaulyje kraunasi didžiulį pelną. Vaizdai krinta ant mūsų galvų kaip kadaise liejosi lava krito pelenai ant žūvančios Pompėjos. Vaizdų deficito era baigėsi ir tai žinoma nėra blogai bet kiekvienas reiškinys turi ir savo šviesiąją ir tamsiąją pusę šiandien vaizdais mes ne tik informuojami ar estetiškai praturtinami bet ir užteršiami. Per savo gyvenimą mes ryjame vaizdus kaip Saturnas ryja savo vaikus ir dažniausiai nieko iš tų vaizdų neprisimename bei niekuo nepraturtėjame.

Regis didžiausia vaizdų tarša šiandien mus užgriūva internetas. Internetas tas stebuklingas žmonijos išradimas kurio veikimo principai daugeliui iš mūsų yra *terra incognita** greitai tapo daugiaveidžiu dievu. Iškilo vaizdo autentiškumo problema šiuolaikinės technologijos gali ne tik vaizduoti ar įamžinti tikrovę bet ir ją iškreipti

suklastoti. Šiandien pasaulio žiniasklaidai nieko nereiškia pateikti pavyzdžiui visiškai tikrovišką JAV prezidento Dž. Bušo ir teroristo Osamos bin Ladenos draugiškai besišnekučiuojančių prie pietų stalo Baltuosiuose rūmuose „dvigubą“ portretą. Manote niekas nepatikėtų jei tokia informacija būtų išspausdinta įvairiausių šalių dienraščiuose? Spauda naudodama montažo principus pasiskolintus iš fotonuotraukų ir kino patirties kokioje nors grupinėje politikų fotografijoje „ištrina“ nepageidaujamą asmenį. Manipuliacija vaizdais gali tapti ne tik galingu kokios nors ideologijos ginklu juo kol kas geriausiai naudojasi reklama ji taip pat gali neatpažįstamai iškreipti istorinę tiesą.

Vaizdo sąvoka be galo plati iš esmės viskas ką regime yra vienoks ar kitoks vaizdas. Vaizdai šiandien įsiveržė visur kur tik įmanoma įsiveržti. Šioje vaizdų griūtyje gali slypėti daug psichologinių pavojų nes bet kokių daiktų ar vaizdų perteklius yra ne kas kita kaip tarša. Televizija internetas filmai ne tik užgriūva vaizdų mūša bet ir veikia mūsų elgseną skonį dažnai priverčia mus papūgiškai mėgdžioti tai ką regėjome judančių vaizdų pasaulyje kuris kad ir kaip kartais atrodytų tikroviškas yra tik antrinė realybė perdirbta arba iškreipta tikrovė. Vaizdų griūtis jų gausa nuvertina paties vaizdo vertę nes viskas ko yra per daug sukelia vertės infliaciją. Z. Bžezinskis žinomas JAV politologas prieš keletą metų taikliai pastebėjo Apskritai visuomenės informavimo priemonėmis perteikiamos ir tiražuojamos vertybės pagrindai gali būti pavadintos moraliniu pagedimu ir kultūros nuopoliu.

Akivaizdu šiame vaizdų griūties pasaulyje egzistuoja pavojus prarasti individualumą tapti vaizdo atšvaitu tarp kitų atvaizdų.

Pagal A. Balbierių

(25 taškai)

Taškai		
--------	--	--

* Terra incognita (*lot.*) – nepažįstama žemė

Taškų pasiskirstymas (%)													2. Kalbos užduotis		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
18,50	2,00	2,75	1,25	4,00	2,50	4,00	2,00	1,25	3,50	4,50	6,50	4,50			
Taškų pasiskirstymas (%)													Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
2,50	5,25	3,50	3,50	4,00	3,25	3,50	4,25	3,25	2,25	2,25	2,25	3,00	43,23	67,40	0,89

3. Įrašykite praleistas raides, skliausteliuose pateiktus žodžius parašykite kartu arba atskirai.

Metalinis su garsiakalbio trašk__siais vyriškas balsas skverb__si į ausis, gr__žia smegenis ir norėdamas, kad jis liaut__si, turėtum kniaubtis į pagalvę, sul__sti į pačią žemę. Kurį laiką sn__d__riavau, o dabar busdama imu suvokti, kokios kvailystės gali ateiti į galvą, kai prig__sus s__monei ima painiotis tikri ir netikri dalykai: juk čia antras blokinio namo aukštas, į žemę neįsirausi. Vienint__lis prieglo__stis tėra guolis ir ši trumpa pusiau snaudulio ak__mirka. Turbūt paryčiai – aš vis__laik prabundu tuo pat metu. Pasuku akis į langą ir man (iš, tiesų) _____ pasirodo, jog žiemos naktis (nebe, tokia) _____ juoda.

Tačiau kur guliu? Ne miegam__jame, (ne, savo) _____ namuose? Svetainėje, ant sofutės, ant kurios miega Deima. Kol buvo maža, ji gulėdavo kartu su manim, bet pasitaik__davo, kad ir ūgt__lėjusi – suš__lusi (kambarių būdavo vėsu) ar iš įpratimo – (vis, dar) _____ atšlepsėdavo po pusiaunakčio, įsmu__davo po man__j__ antklode. Dabar jau senokai ji miega atskirai, ir naktį eidama pro jos guolį aš pati sta__teliu, pasiklausau jos alsav__mo, įkv__piu šilumos ir pataisau nuslinkusį apklotą.

„Bet (kur, gi) _____ Deima?“ – nusmelkia išg__stis, ir aš išsiblaivau.

Pat__liukais, sulaikiusi kv__pavimą, klausausi. Ar vėl nepasigirs tas įgr__šęs metalinis vyriškas balsas? Jis skardėjo vakar nuo priešp__čių iki vėlyvo vakaro, o paskutinį kartą garsiakalbis trakšt__lėjo vėlai, jau naktį, – tartum kažkas dar ketino prab__lti, bet jau nebesir__žo, tik sukrenkštė, susipynė kel__tas besiginč__jančių balsų ir išsijungė. Iki pat šiol visur tebeviešpatauja gūdi visuotinio įm__gio tylą, o balsas tikriausiai pasivaid__no...

Naujo mūsų prekybos centro aikštėje šviesos neg__sta visą naktį. Už plačių tviesk__nčių langų akį veria prekių prikrautos lentynos. Iš gatvės viskas matyti kaip akvar__ume, tačiau jei būtum viduje, apakintas skai__čios šviesos, (ne, ką) _____ tepamatytum už langų – (tik, tai) _____ ateinančius ir išeinančius žmones.

Vieną niekuo ne__patingą dieną d__liodama į lentynas duoną pajutau pro langą į mane smingantį žvilgsnį. Atsigr__žiau ir už stiklo išvydau sulinkus__, lyg ir paž__stam__ figūrą. Krautuvės lango šviesoje žvilgėjo žmogaus akys ir tartum (kažin, ko) _____ ieškojo prekybos salėje. Ilgokai stebėjau vyriškį. Tačiau plūdo praeivių srautas, šmėsčiojo automobiliai. Žmogystos, (ką, tik) _____ norėjusios pamatyti mane, nebebuvo.

Nuo to karto prabėgo kelios savaitės, bet aš vis dairydavausi į stiklin__s krautuvės duris, sakytum, trok__čiau vėl išvysti andai iš gatvės dėbsojusią žmogystą. Kam? Ar kad iš pasenusio, sunykusio veido, atgr__sios išvaizdos įsitikinčiau *jo* nuosmukiu? O gal jis tik man pasirodė kaip koks smulki__j__ prašantis nelaim__lis? Ir ko pagaliau man bijoti? Juk dar tada, kai tebeslankiojo mūsų mieste, eidavau ir praeidavau pro jį kaip pro svetimą. Jei ir užkli__dydavau akimis, nebeklau__davau sav__s, ar su juo tikrai gyvenau, ar jis – mano vienturtės dukros tėvas? Bū__štauti nebebūdavo (dėl, ko) _____: jis nesikabindavo, nesiplū__davo, priešingai, – išvyd__s mane, pats išdidžiai nusisu__davo. Tačiau

aš (vis, dėl, to) _____ spėdavau pajusti sutr__kusį ir bau__štų jo žvilgsnį ir žinodavau, kad jį tvilko gėda ir jis (iš, tikrųjų) _____ man__s bijo.

Tamsoje apsiranta akys, o į svetainę sr__va dulsva gatvės žibintų šviesa ir galiu atpažinti savus, vis labiau ryškėj__nčius daiktus. Bet kažko dar trūksta, kambarys atrodo ap__tuštis. Ne-tyč__krusteliu, subraška sofos sp__ruoklės – ir (tuo, pat) _____ metu sugirgžda netolies__riog-santis fotelis. Pamatau jame susig__žusį žmogų. Apmirštu, laukiu, ką jis dar__s.

Pagal R. Kašauską

(25 taškai)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>													3. Kalbos užduotis		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1,25	1,00	0,00	0,25	0,00	0,50	2,50	2,25	2,50	2,75	2,75	3,50	3,75			
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>													Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
3,25	5,75	7,25	3,50	7,50	9,25	6,00	5,50	5,00	7,00	6,75	4,50	5,75	66,49	43,83	0,81

Kalbos užduočių taškai pasiskirstė taip:

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Taškai už kalbos užduotis		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
0,75	0,25	0,50	0,50	0,00	0,50	0,00	1,50	0,50	1,50				
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
1,00	1,75	3,00	1,00	1,50	1,50	1,75	1,50	1,50	1,75				
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
1,25	3,00	3,25	3,75	1,50	1,75	1,75	2,25	1,50	1,25				
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39				
3,25	2,25	2,25	1,00	3,25	4,25	2,50	2,50	2,00	3,00				
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49				
1,50	2,25	1,75	1,25	1,50	2,25	1,50	2,00	1,75	2,50				
<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59				
1,75	1,00	2,00	1,25	2,25	0,50	0,75	1,50	1,00		54,23	54,44	0,94	

Už lietuvių gimtosios kalbos testą buvo galima surinkti 116 taškų. Maksimalus surinktų taškų skaičius yra 112 taškų.

Lietuvių gimtosios kalbos testas (teksto suvokimo ir kalbos užduotys)	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	52,35	44,83	1,00